

Walraversijde : een verdwenen middeleeuws vissersdorp

Sinds april 1992 wordt door het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium (IAP) van de Vlaamse Gemeenschap, de provincie West-Vlaanderen en de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) uitvoerig archeologisch onderzoek verricht naar het verdwenen laat-middeleeuwse vissersdorp "Walraversijde".

Historische situering en landschappelijke achtergronden van de plaats

"Walraversijde" was gelegen op het voormalige kusteiland "Testerep" dat zich uitstreckte van Oostende tot Westende. In de 14de - 15de eeuw had dit voormalig kusteiland te lijden onder talrijke stormvloedendie de kustlijn zwaar teisterden. Noodgedwongen werd in deze periode de bewoning landinwaarts verschoven. Walraversijde kende zijn bloeiperiode in de 15de

eeuw. Aan deze periode van hoogconjunctuur kwam geleidelijk een einde met de godsdiensttrobelen in de 16de eeuw.

Walraversijde werd ten slotte definitief verlaten na het beleg van Oostende, begin 17de eeuw.

Enkele opgravingsresultaten 1992-1997

Van dit vissersdorp is tot nu toe ongeveer 1 ha in detail onderzocht. Hierbij werden een 20-tal gebouwplattegronden geheel of gedeeltelijk vrijgelegd. Deze gebouwen en hun geassocieerde infrastructuur, daterend uit de 15de eeuw, zijn ingeplant op zgn. "wooneilanden" die van elkaar gescheiden zijn door een 3 tot 4 m brede gracht. In de gebouwen, die overwegend NO-ZW zijn georiënteerd, is een basismodule te herkennen. Die bestaat meestal uit een rechthoekig geheel van 11 tot 13 m lang en 5 tot 6 m breed, dat op zijn beurt is opgedeeld in een grote en kleinere ruimte van respectievelijk 7 tot 9 en 3 tot 4 m lengte. Behalve allerlei afvalputten en andere kuilen, zijn ook reeds heel wat tonwaterputten onderzocht. Het betreft voor de kuststreek typische waterputten waarvan de bekisting is opgebouwd uit boven mekaar geplaatste bodemloze eiken haringvaten. Deze voor de toenmalige bewoners vitale structuren zijn ook van kapitaal belang voor het archeologisch onderzoek. Niet alleen leveren zij via het jaarringenonderzoek van de eiken duigen een zeer precie-

ze datering, maar tevens leveren ze heel wat vondsten op in organisch materiaal die anders boven de grondwatertafel nooit bewaard zouden zijn.

Een greep uit de vondsten

De mobiele vondsten brengen een gemeenschap aan het licht die toegang had tot allerlei producten die erop wijzen dat zij wat hun socio-economische positie betreft waarschijnlijk iets boven de gemiddelde plattelandsbewoner uitstaken. Niet alleen is er de consistente aanwezigheid van importeerde werk als Rijnlands steengoed en Spaans-Moorse majolica, maar bovendien worden ook allerlei luxe-producten als kammen in ivoor aangetroffen.

Behalve de hierboven vermelde vondsten tonen andere gegevens dat Walraversijde is opgenomen in het netwerk van de internationale handel van dat ogenblik. Er zijn houten pekelvaten uit de streek van Gdansk (Polen), natuursteen van de Oostkust van Engeland, steenkool uit Newcastle-upon-Tyne (Engeland) en allerlei elementen waaronder kurk uit het Middellands Zeegebied.

Zeevisserij

Naast het klassieke spectrum van dierlijk bot (rund, schaap/geit en varken) zijn visresten uiteraard zeer goed vertegenwoordigd. Onder de reeds gedetermineerde zeevissoorten vindt men haring, platvis-

sen, schelvis, kabeljauw, wijting, stekelrog, haai en tonijn. De collectie zeevis kenmerkt zich enerzijds door de aanwezigheid van veel ondermaatse vis en anderzijds door de aanwezigheid van zgn. rariteiten als haaien. Deze vaststellingen passen in een naar de markt gerichte vissersgemeenschap die voor zich hield wat men minder gemakkelijk kwijt kon.

Voor meer informatie over de opgravingen kan men terecht in het Memoriaal Prins Karel waar in de "Villa Goffinet" een tentoonstelling loopt over de eerste resultaten van dit archeologisch onderzoek. Verder kan men ook steeds contact opnemen met het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium op het volgende adres.

Instituut voor het Archeologisch Patrimonium
Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Doornveld 1 bus 30
1731 Asse-Zellik
Tel. 02/463.13.33
Fax 02/463.19.51